

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

для здобувачів вищої освіти

освітнього рівня «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія»

ЛьвДУВС - 2020

*Затверджено на засіданні кафедри психології управління
(протокол № 1 від 28.08.2020)
Схвалено Вченою радою факультету психології
(протокол № 2 від 15.09.2020)*

Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсової роботи з навчальної дисципліни «Загальна психологія» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 053 «Психологія». Львів, 2020. – 23 с.

Розробник:

Куций О.А. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології управління факультету психології Львівського державного університету внутрішніх справ

Фінів О.Я. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології управління факультету психології Львівського державного університету внутрішніх справ

ВСТУП.

Психологія, як одна з найбільш складних і важливих наук, вимагає до себе серйозного підходу, як в процесі навчання, так і в справі написання курсової роботи. Для того, щоб написати дійсно гідну роботу курсову з психології, потрібно витратити багато часу та інших ресурсів. Основна мета виконання курсової роботи — отримання навичок студентом щодо пошуку, фільтрування та опрацювання інформації теоретичного змісту з метою вивчення конкретного питання психологічного змісту через застосування методів теоретичного наукового дослідження. Тому, курсова робота з загальної психології є науковою роботою, що відображає здатність студента проводити теоретичні наукові дослідження. При цьому, студенти мають набути навичок пошуку необхідних інформаційних джерел та матеріалів, їх аналізу та узагальнення, досвіду самостійного дослідження та писемного викладання теоретичних і практичних питань. Без таких навичок складно говорити про здатність професіонала з вищою освітою відповідати сучасним вимогам щодо професійної компетентності та її постійного підтримання. Й ще раз для засвоєння: «Курсова робота з навчальної дисципліни «Загальна психологія» носить теоретичний характер, а її основним завданням є вироблення у студентів навичок застосування теоретичних методів психології з дослідження певного явища у науковій літературі».

Особливість теоретичного дослідження полягає у використанні абстрактних уявлень, ідей, положень, концепцій, які безпосередньо стосуються процесу практичного пізнання. Найчастіше використовують методи руху думки від абстрактного до конкретного, гіпотетико-дедуктивний і системний. Отримані знання та навички при проведенні курсового дослідження мають у подальшому стати підґрунтям для студентів у їх самостійній професійній діяльності, де буде існувати необхідність наукового опрацювання нових джерел інформації.

Курсові роботи повинні носити дослідницький та творчий характер. Шаблонне, формальне слідування методичним вказівкам вважається суттєвим недоліком, і може бути підставою для незадовільного оцінювання.

Виконання та захист курсових робіт здобувачами вищої освіти Львівського державного університету внутрішніх справ регулюється Положенням про порядок підготовки і захист курсових робіт, схваленого Науково-методичної ради ЛьвДУВС (протокол № 4 від 23.11.2016).

Практика свідчить про те, що ця курсова робота є першою для абсолютної більшості студентів. Тому, курсова робота та процес її виконання має природньо займати певний тривалий час в свідомості студента для достатнього усвідомлення ним всієї знайденої теорії. А ключовою особою в цьому процесі є науковий керівник, що здатен і повинен підказати та допомогти з врахуванням свого досвіду. На таку діяльність, а також остаточну перевірку роботи з оформленням відгуку керівнику надається до 180 хвилин. Таким чином, студент має завчасно (не менше, ніж за 6 місяців до захисту) прийти до керівника на консультацію. Досвід вказує на те, що відкладання курсової роботи на останній

час призводить до поганого рівня її виконання. Навіть за 1 місяць студент не встигає знайти, обробити та, головне, усвідомити на нормальному рівні розуміння інформацію про певне психологічне поняття.

I. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перед початком написання курсової роботи, слід ознайомитися з основними вимогами до її виконання.

1. Актуальність теми. Актуальність в перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість проблеми. Курсова робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності лише тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам розвитку психології, а питання, що розкриваються в роботі важливі для розуміння суті особливостей психіки. В актуальності має бути коротко аргументовано необхідність пошуку чи вдосконалення існуючої теорії психології у частині їх практичної реалізації. Актуальність оформлюється у вигляді декількох аргументів, що спричиняють необхідність такого дослідження. Безапеляційним аргументом є твердження про необхідність критичного аналізу теорії, її узагальнення, відповідності до сучасних вимог, систематичного, а фактично, постійного вдосконалення теорії психології, наближення її до ідеального рівня. Окрім цього, актуальність має містити узагальнення щодо існуючої теорії з певної психологічної категорії з вказівкою дослідників та коротким викладенням змісту результатів їх досліджень. За обсягом актуальність має складати до 1,5 сторінки комп'ютерного набору.

2. Достатній теоретичний рівень. Студент повинен розкрити обрану тему курсової роботи на сучасному рівні розвитку науки, розкрити основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити в зміст матеріалу тільки об'єктивні факти та реальні практичні матеріали. Категорично заборонено використовувати інтернет-джерела, достовірність інформації в яких може викликати сумніви. Можливо використовувати інтернет-джерела, які турбуються про власне чесне наукове ім'я (zareestrowani naukovi periodichni vidannia або офіційно опубліковані результати досліджень наукових та навчальних установ).

3. Дослідницький характер. У курсовій роботі повинні бути такі елементи дослідження:

- вивчення достатньої кількості літератури (орієнтовно 30 джерел);
- систематизація та аналіз різних думок та підходів, формування власної точки зору на проблему, що розглядається (реалізується через пояснення, коментарі, власне розуміння та ставлення до теорії, а також відображення сутності розуміння теорії у висновках);
- порівняння теоретичних поглядів різних авторів та практичної діяльності, розробка висновків та рекомендацій.

4. Грамотність оформлення. В роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування,

оформлення посилань, таблиць та рисунків, полів та нумерації, списку використаної літератури. Окрім цього, у тексті курсової роботи робиться вказівка на таблицю чи рисунок з відповідними коментарями, поясненнями чи тлумаченнями.

II. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Рекомендується така структура курсової роботи (див. додаток 1):

1. Титульна сторінка.
2. ЗМІСТ роботи, де вказуються заголовки розділів (підрозділів) та сторінки, на яких вони розміщені.
3. ВСТУП, де розкривається актуальність, об'єкт, предмет, мета, основні завдання.
4. Основна частина роботи, що складається з двох основних розділів, які в свою чергу, можуть поділятися на два та більше пункти і за змістом повинні відповідати темі роботи, підпорядковуватись основній меті та завданням, бути органічно взаємопов'язаними, мати приблизно однаковий обсяг. До кожного розділу оформлюються висновки до розділу.
5. ВИСНОВКИ, де проводиться підсумок роботи, вказується розкриття мети та основних завдань роботи. У ВИСНОВКАХ подаються узагальнені результати дослідження (відповідно до поставлених завдань) пропозиції, у яких повинно бути чітко зазначено, що нового виявлено у курсовій роботі, наведені у стислому вигляді основні результати дослідження. Також, в разі чіткого бачення розвитку теми дослідження, може вказуватись напрямок подальших досліджень.
6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, який розміщують в кінці роботи в алфавітному та пронумерованому порядку. Зразок можна побачити у списку використаної літератури методичних рекомендацій та у додатку 2. У джерелах вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети. При цьому, не менше за 50% джерел мають бути видані впродовж останніх 10 років. Джерелами можуть бути: навчальні підручники, посібники, монографії, збірники наукових статей, тез конференцій та семінарів, а також інтернет-сайти, інформація в яких є незапеліяційно достовірною й адміністрація сайту має свою офіційну назву. Джерело у списку з інтернет-середовища оформляється відповідно до зразка (Додаток 1).

У ДОДАТКАХ подаються певні теоретичні положення, що є досить об'ємними, які розширюють та відображають певну наукову думку.

Вимоги до технічного оформлення курсової роботи.

Курсова робота має бути надрукована без помилок та виправлень, з одного боку білого паперу формату А4 (210 X 297) Загальний обсяг роботи включаючи список використаних джерел та додатки, повинен бути 30-35 сторінок, надрукованих через 1,5 інтервали.

Аркуш курсової роботи повинен мати поля : ліве-25мм, верхнє -20, праве-10, нижнє-20мм).

Нумеруються сторінки роботи до останньої, без пропусків, повторів та літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра 1 не ставиться. Отже, загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (зміст курсової роботи) з цифри 2. Порядковий номер сторінки проставляється на середині її нижнього поля.

На запозичену з інших джерел інформацію, а також на цитати, що наводяться в тексті, мають бути зроблені посилання. Їх наводять відразу після закінчення цитати в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідні сторінки джерела, наприклад: [14, с. 12 – 15], або під текстом тієї ж сторінки у вигляді зноски, де вказують прізвище та ініціали автора, назву джерела, місце видання, видавництво, рік видання та сторінку.

III. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Курсову роботу студент захищає в присутності навчальної групи. Тези доповіді студент готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною та тривати 5-6 хвилин, що свідчить про здатність студента викласти головні результати дослідження й супроводжуватися презентацією. В доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність та значущість (3 – 4 аргументованих речення);
- сформулювати основну мету і завдання ;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки та рекомендації.

Після доповіді студент відповідає на запитання комісії.

Презентація має супроводжувати процес захисту, у якому її функціональне призначення полягає у візуальному висвітленні (у найбільш презентабельному вигляді) результатів дослідження. Презентація має містити до 10 слайдів та включати інформацію, яка містить тему, виконавця, керівника, актуальність (2-3 аргументи по 7-10 слів), об'єкт та предмет, мету та гіпотезу, коротка характеристика дослідження за першим розділом, а потім другим, коротко висновки та перспективи подальших досліджень (доцільно сформулювати відповідно до поставлених завдань в межах 4 пунктів по 12 – 15 слів у кожному). Недопустимим є перечитування повного тексту актуальності, висновків курсової роботи, а також тексту презентації. Це може свідчити про нездатність студента виділити головне та недостатнє розуміння, володіння інформації за курсовою роботою.

Оцінювання курсової роботи відбувається з врахуванням наступного:

- якість виконаної курсової роботи, відповідність оформлення (відсутність необхідних структурних елементів у курсовій роботі, вкрай недостатня кількість літератури чи невиконання вимог щодо оформлення посилань,

плагіат можуть бути причиною повернення роботи на доопрацювання з виставленням незадовільної оцінки);

- рівень знань і набутих навичок щодо висвітлення теми, вміння логічно і обґрунтовано викладати думки та відповідати на запитання, обґрунтовувати свою точку зору, ступінь розуміння змісту роботи, що включає вільне володіння матеріалом курсової роботи, обґрунтовані та аргументовані відповіді на питання (є ознакою того, що студент добре опрацював матеріал, розуміється на предметі дослідження та спроможний поглиблювати уявлення про нього);

- вчасність подання курсової роботи науковому керівнику для розгляду про можливість захисту (при невчасному чи неякісному поданні роботи керівнику - виставляється незадовільна оцінка, а дата захисту переноситься);

- наявність та якість презентації курсової роботи на її захисті, обсяг доповіді. На доповідь надається до 6 хвилин, в якій він має відобразити основні, головні результати дослідження. Це ж стосується й оформлення слайдів, де доцільно коротко, з врахуванням особливостей сприйняття включати інформацію. Забороняється зачитувати доповідь зі слайдів. Слайди мають супроводжувати доповідь й забезпечувати наочність. При великій кількості інформації більш раціонально створити більше слайдів, але не включати їх в доповідь, а використовувати як допоміжний матеріал при відповідях на питання від членів комісії);

- рівень якості зроблених висновків (до кожного структурного розділу та загальний висновок мають коротко відображати розуміння студентом отриманих результатів дослідження. Їхня відсутність, невідповідність до змісту розділів чи всієї роботи, а також до поставленої мети та завдань суттєво впливає на оцінку курсової роботи. Висновки мають коротко резюмувати результати дослідження та відображати бачення студента щодо предмета дослідження);

- логіка та доцільність елементів дослідження (зазвичай, логіка дослідження визначається через формулювання завдань, які поетапно характеризують всю процедуру досягнення мети).

Результати захисту курсової роботи оцінюється за 100 та 4 бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та виставляються в заліковій відомості навчальної групи та заліковій книжці студента.

В умовах дистанційного навчання курсова робота готується та проводиться її захист відповідно до п.3.19 додатку 5 «Порядок організації поточного та семестрового контролю здобувачів вищої освіти Львівського державного університету внутрішніх справ із застосуванням технологій дистанційного навчання» з «Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС». Основні положення відображено у додатку 2.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У процесі захисту курсової роботи оцінюється глибина знань здобувача вищої освіти освітнього рівня бакалавр у досліджуваній галузі психології, його вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору,

відповідати на запитання. Узагальнені критерії оцінювання захисту курсової роботи та деталізовані бальні шкали наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Параметри та критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Діапазон оцінки, балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Оцінювання якості курсової роботи	0 - 75	
Відповідність змісту курсової роботи темі та визначеній проблематиці	0-15	0 – зміст жодного з розділів курсової роботи не відповідає визначеній темі дослідження
		5 – зміст одного розділу курсової роботи відповідає визначеній темі дослідження
		10 – зміст двох розділів курсової роботи відповідає визначеній темі дослідження
		15 – зміст усіх структурних елементів курсової роботи відповідає визначеній темі дослідження
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійних визначень	0-15	0 – понятійні визначення не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		5 – понятійні визначення сформовано, але теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		10 – понятійні визначення сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково
		15 – понятійні визначення сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті
Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору та підходів до постановки та розв’язання проблеми	0-15	0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні
		10 – критичні співставлення наявні, але узагальнення відсутні або некоректні
		15 – критичні співставлення наявні та супроводжені коректними узагальненнями
Ступінь використання фактологічного матеріалу; висвітлення особливостей прояву та розв’язання досліджуваної проблеми у практиці	0-10	0 – фактологічний матеріал не використаний
		5 – залучений фактологічний матеріал, особливості прояву та розв’язання проблеми не висвітлені
		10 – залучений фактологічний матеріал, досвід висвітлений

Обсяг та адекватність використаних при написанні роботи першоджерел та дотримання етики посилань	0-10	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана
		5 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (11-15 джерел), етика посилань дотримана частково
		10 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet (більше 15 джерел), етика посилань дотримана
Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам	0-10	0 – текст курсової роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог
		5 - текст курсової роботи оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог
		10 - текст курсової роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог
Оцінювання захисту курсової роботи	0 – 25	
Вміння чітко та стисло викласти основні результати дослідження	0-10	0 – студент неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
		5 – студент невпорядковано викладає основні результати дослідження
		10 – студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
Використання роздаткового ілюстративного матеріалу	0-5	0 – роздатковий ілюстративний матеріал не використано
		5 – доповідь супроводжена роздатковим ілюстративним матеріалом
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання	0-10	0 – студент неспроможний надати відповіді на поставлені питання
		5 – студент надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
		10 – студент надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання

Остаточне оцінювання рівня виконання, презентації та захисту курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, що враховує:

1) попереднє оцінювання якості курсової роботи науковим керівником – 0-75 балів;

2) оцінювання захисту курсової роботи – 0-25 балів.

Після чого дані 100-бальної шкали оцінювання переводяться в 4-бальну та шкалу за системою ECTS за критеріями, наведеними в табл. 2.

Таблиця 2.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	За національною системою	Сума балів за всі види навчальної діяльності
A	Відмінно – відмінне виконання роботи або відповідь без помилок	5 (відмінно)	90 – 100
B	Дуже добре – виконання роботи з незначними помилками (до 5%)	4 (добре)	80-89
C	Добре – взагалі правильна робота, відповідь з кількома незначними помилками (до 10%)		71-79
D	Задовільно – непогано, але з певною кількістю помилок, які не заважають достатньо повному висвітленню питання, відповіді (до 25%)	3 (задовільно)	61-70
E	Достатньо – виконання робіт задовольняє мінімальні критерії для позитивної оцінки (до 40%)		50-60
FX	Незадовільно – потрібно додаткове опрацювання для отримання позитивної оцінки	2 (незадовільно)	26-49
F	Незадовільно		0-25

Рішення щодо оцінки курсової роботи оголошується в той самий день, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ БАТЬКІВСЬКОЇ І МАТЕРИНСЬКОЇ ЛЮБОВІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ	6
1.1. Феномен батьківської і материнської любові.....	6
1.2. Батьківська любов як складова виховання.....	12
1.3. Особливості впливу батьківської і материнської любові на формування особистості дитини.....	13
Висновки до 1-го розділу.....	19
РОЗДІЛ 2.	20
2.1.	20
2.2.	23
Висновки до 2-го розділу.....	26
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Актуальність цієї теми полягає в тому, що все більше досліджень підтверджують потужний вплив батьківської любові на формування і розвиток особистості. Сучасні шалені, активні способи життя конфліктують з часом, коли діти повинні відчувати любов їх батьків. Любов - це широке поняття; почуття яке, можна відчувати до Батьківщини, батьків, друзів, до протилежної статі тощо. Проте батьківська любов є найсильнішою, безкорисливою, ніжною, трепетною, нескінченною. Щасливими є ті люди, яким вдалося відчути це почуття.

Любов батька й матері допомагає розвиватися дитині і сприяє задоволенню всіх її потреб, зокрема потребу в любові і прихильності. Потребу батьківської любові відчуває дитина будь-якого віку, оскільки вона забезпечує психологічну і фізичну захищеність, позитивно впливає на емоційно-чуттєвий світ, навчає любити, виховує моральну поведінку, виступає джерелом життєвого досвіду, яке буде потрібне дитині в майбутньому. В свою чергу, батьки теж відчувають потребу у «віддачі» любові своїй дитині. Вони прагнуть стати для неї опорою і, як наслідок цього, відчувають власну значимість[11].

Батьківську любов можна визначити, як творчий, складний, індивідуальний, суперечливий акт з елементами імпровізації, який немає абсолютних правил та конкретного ідеалу. Людина страждає, коли не може отримати чи реалізувати батьківську любов[2].

Феномену материнської любові присвячено набагато більше праць (Ф. Хорват, Е. Фром, Г. Філіпова та ін.), аніж любові батька, проте існує думка, що лише сукупність любові батька і матері буде повноцінно виконувати свої функції (Р.В. Овчарова, В. Сухомлинський). Гармонійний розвиток та майбутнє дитини залежать від того, скільки часу та уваги батьки приділяють для її виховання. Віра батьків в свою дитину допоможе стати їй успішною особистістю, не зважаючи на ставлення оточуючих.

Тим не менше, батьківська любов не завжди позитивно впливає на становлення гармонійної особистості. П. Торнер, А. Некрасов та ін. у своїх

працях стверджують, що її неадекватне вираження може викликати й негативні наслідки (безпорадність, егоїзм, емоційна неврівноваженість, нездатність будувати взаємини з іншими людьми тощо[16]). Агресивні люди частіше виростають з дітей, які свого часу отримували мало батьківської любові і турботи.

Об'єкт дослідження: батьківська любов.

Предмет: вплив та значимість батьківської і материнської любові на формування особистості дитини.

Мета: теоретично дослідити роль батьківської і материнської любові та функції, які вона виконує щодо формування дитини як особистості.

Завдання:

- здійснити аналіз основних теоретичних підходів, де розглянута проблема батьківської любові;
- розглянути підходи до класифікації батьківської любові та її компоненти;
- виявити особливості окремо любові матері, любові батька та їх сукупності;
- з'ясувати важливість впливу дитячо-батьківських стосунків на формування гармонійної особистості;
- дослідити стилі спілкування між батьками та дітьми, визначити їх вплив на самопочуття дитини як члена сім'ї.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ БАТЬКІВСЬКОЇ І МАТЕРИНСЬКОЇ ЛЮБОВІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

1.1. Феномен батьківської і материнської любові

Дитинство – це один із етапів розвитку людини, що передуює дорослості[10]; характеризується інтенсивним ростом організму та формуванням вищих психічних функцій.

Розуміння батьківської любові може залежати від світогляду, стилю мислення батьків, способу їх життя, соціокультурних особливостей суспільства на конкретному етапі його розвитку. Це явище, засноване на потребі в близьких емоційних відносинах, потребі в спілкуванні "просто так", просто, щоб побути поруч із близькою людиною і відчувати, що вам один з одним добре і ви потрібні один одному; яке формується в процесі індивідуального розвитку батьків, очікуванні і вихованні дитини.

Батьківська любов включає в себе наступні компоненти, які тісно пов'язані між собою: психофізіологічний, емоційно-почуттєвий, когнітивний і поведінковий [3]. Психофізіологічний компонент передбачає наявність прихильності та прагнення батьків до тілесного контакту з їх дитиною, як-от: обійми, поцілунки, ласкаве ставлення, бажання проводити час разом з дитиною, брати її на руки, тобто кінестетичну, тактильну, слухову та зорову стимуляцію активності дитини дорослими.

.....
.....

1.2. Батьківська любов як складова виховання

Батьківську любов та виховання можна вважати тісно пов'язаними між собою поняттями, оскільки без любові процес виховання буде мати викривлений характер та нести негативні результати для майбутнього дитини. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку особистості дитини. Духовний вплив батьківського дому на формування особистості дитини здійснюється завдяки

щирій материнській ласці, небагатослівній любові батька, домашньому теплу, затишку, захисту, сімейній злагоді [18].

.....

.....

1.3. Особливості впливу батьківської і материнської любові на формування особистості дитини

Феномен батьківської любові включає в себе дві складові – любов матері та любов батька. Різноманітні дослідження цього динамічного явища свідчать про те, що лише сукупність та рівномірність прояву цих двох складових можуть забезпечити гармонійний розвиток особистості, адже дитина сприймає батька та матір як єдине ціле, як важливу частину самого себе.

.....

.....

Висновки до 1-го розділу.

Батьківська любов - початок всіх сімейних відносин, а також результат усіх почуттів у шлюбі та головний засіб виховання дітей. Материнство і батьківська любов, нероздільні поняття, як для дітей, так і для дорослих людей. Головною характеристикою даного поняття є емоційна доступність. Це не просто фізична присутність або фізична близькість батьків, це їх готовність дати дитині своє тепло, свою ніжність, а згодом і розуміння, підтримку, схвалення. Дбайливість батьків стосовно своїх дітей визначається їх чутливістю до потреб дитини й готовністю їх задовольнити. Діапазон вияву цієї чутливості надзвичайно великий – від настирливості до повної байдужості.

Для формування позитивних рис характеру та вміння пристосовуватись до життя, дитині необхідні обидві сторони батьківської любові, об'єктивне оцінювання за реальні життєві досягнення, сприятливий клімат у сім'ї та, не менш важливо, щоб її безумовно приймали. Щасливою та повноцінною може бути лише така сім'я, де дитина є цінною сама по собі; ще одним завданням батьків є створення умов для розкриття її фізичного, психічного та духовного

потенціалу, які мають органічно поєднуватись з соціальними ролями материнства та батьківства, що спрямовані на проведення єдиної виховної політики у сім'ї відповідно до потреб та етапів розвитку дитини. Така сім'я забезпечить розвиток повноцінної здорової особистості, яка зможе знайти себе та стати хорошим батьком для власних дітей.

РОЗДІЛ 2.

РОЗДІЛ II.

САМОПОЧУТТЯ ДИТИНИ В СІМ'Ї ЯК ПРЕДМЕТУ БАТЬКІВСЬКОЇ ЛЮБОВІ

2.1. ....

2.2. ....

Висновки до 2-го розділу

ВИСНОВКИ

(У висновках підсумовуються дослідження по кожному з завдань, які визначаються у ВСТУПІ. До 2 сторінок висновків.)

Приклад.

В курсовій роботі досліджено одну з важливих тем у психології – вплив батьківської і материнської любові на формування особистості дитини.

Вивчення та аналіз низки літературних джерел дали змогу зробити такі висновки і узагальнення. Батьківська любов - складна і багатогранна психологічна реальність, яка охоплює батьків і дітей, їх відносини, особистісні позиції, емоції, установки і багато іншого. Батьківська любов індивідуальна, складна, мінлива і суперечлива. У ній немає абсолютної норми. Цей феномен розглядається як відносини, засновані на переробці зовнішніх впливів, які проявляються в ряді об'єктивних явищ (дій, реакцій, вчинків) і є дієвим способом вираження своїх почуттів, які, в будь-якому випадку, впливають на особистісний розвиток та формування характеру дитини.

Сімейне виховання значною мірою визначається принципами і характером виховання, якого дотримуються батьки як вихователі (авторитарне, демократичне, гуманістичне, індіферентне). Батьківська любов як складова виховання забезпечує сприятливу атмосферу в сім'ї, що забезпечує повноцінний розвиток усіх її членів.

Духовний вплив батьківського дому на формування особистості дитини здійснюється завдяки щирій материнській ласці, небагатослівній любові батька, домашньому теплу, затишку, захисту, сімейній злагоді.

Надмірна опіка, захист, відсутність психологічної дистанції між батьками та дитиною викликають ймовірність розвитку егоїстичного та егоцентричного індивіда, що в свою чергу може спровокувати проблему зі встановлення міжособистісних контактів.

Аналіз низки теоретичних джерел дає змогу зробити підсумок про те, що материнська любов є безумовним ствердженням життя дитини і її потреб, в свою чергу, любов батька проходить в декілька етапів та передбачає дотримання певних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амонашвілі Ш. Как любить детей / Шалва Амонашвілі. – Москва: Амрита-Русь, 2012. – 330 с. – (Школа жизни).
2. Варга А. Я. Структура і типи батьківського ставлення: Дис ... канд. психол. наук / А. Я. Варга. М., 1986. 206 с.
3. Віннікот Д. Разговор с родителями / Дональд Вудс Віннікот., 2012. – 96 с.
4. Гильяшева И. Н. Межличностные отношения ребенка / И. Гильяшева, Н. Игнатьева. – М., 1994. – 74 с.
5. Говорун Т. В. Гендерна психологія. Навчальний посібник / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Київ: Видавничий центр “Академія”, 2004. – 308с.
6. Гресь А. Како бнять кактус? Книга для родителей, которые хотят понять своих подростков, 2017. – 208 с. – 156-158 с.
7. Имж А. Воспитание – это не только контроль. Книга о любви детей и родителей / Адриана Имж. – Санкт-Петербург: Питер, 2019. – 220 с.
8. Корчак Я. Как любить детей / Януш Корчак. – Санкт-Петербург: Азбука, 2016. – 512 с. – (Азбука-классика. Non-Fiction).
9. Кочубей Б.Й. Мужчина и ребенок. – М.: Знание, 1990. – 79 с.
10. Кремень В. Педагогічна наука: час методологічної рефлексії / В. Кремень // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С.9-15.
11. Кучера Т. Онтологічні та морально-екзистенційні виміри любові [Електронний ресурс] / Тетяна Кучера. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/3677/1/74-89.pdf>.
12. Larzelere R. Authoritative Parenting: Synthesizing Nurture and Discipline for Optimal Child Development / R. Larzelere, A. Morris, A. Harrist. – Washington: American Psychological Association, 2012. – 280 с.
13. Максименко С. Д. Особистість починається з любові / С. Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 9. – С. 1-8.
14. Малкович М.М. Стилi сімейного виховання та їх роль у формуванні гендерних уявлень дітей дошкільного віку [Електронний Ресурс]/ М.Малкович. – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/845/94/>

15. Некрасов А. Материнская любовь / Анатолий Некрасов. – Москва: Времена 2, АСТ, Астрель, ВКТ, 2014. – 249 с. – (Мир во мне).
16. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання: Навч. посіб. / В.Л.Омеляненко. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
17. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка / Василь Сухомлинський., 1978. – 264 с.

Витяг з додатку 5 до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС» (Наказ ЛьвДУВС від 02.06.2020 № 126)

3.19. Захист курсових робіт (проектів), звітів про результати практичної підготовки здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій навчання здійснюється в синхронному режимі у форматі відео конференції із цифровою фіксацією (відеозапису) процесу захисту.

3.19.1. На момент захисту курсової роботи (проекту), звіту про результати практичної підготовки їх паперові примірники мають знаходитися у відповідних комісіях із захисту. Їх надсилання може здійснюватись засобами поштового зв'язку.

3.19.2. Виконання та захист курсових робіт здобувачами вищої освіти Львівського державного університету внутрішніх справ регулюється Положенням про порядок підготовки і захист курсових робіт, схваленого Науково-методичної ради ЛьвДУВС (протокол № 4 від 23.11.2016).

3.19.3. Здобувачі вищої освіти не пізніше, ніж за 10 днів, надсилають на електронні поштові адреси, визначені кафедрою, остаточний варіант виконаних курсових робіт (у форматі *.pdf !).

Курсова робота повинна відповідати вимогам Положення про порядок підготовки і захист курсових робіт, схваленого Науково-методичною радою ЛьвДУВС (протокол № 4 від 23.11.2016 року).

Електронний варіант курсової роботи супроводжується повідомленням такого змісту: «Мною, ПІБ, здобувачем вищої освіти __ курсу __ групи, виконано курсову роботу з навчальної дисципліни «_____» на тему: «_____». Курсова робота відповідає вимогам Положення про порядок підготовки і захист курсових робіт, схваленого Науково-методичною радою ЛьвДУВС (протокол № 4 від 23.11.2016 року). Вкладений електронний варіант курсової роботи є остаточним».

Назва файлу з курсовою роботою вказується латиницею у такому порядку: прізвище здобувача, курс, група.

Курсові роботи, надіслані з порушенням визначеного строку або представлені у невідповідному форматі (не у форматі *.pdf) до розгляду у строки встановлені основним графіком захисту курсових робіт не приймаються. У таких випадках у відомості виставляється оцінка «не задовільно».

3.19.4. Завідувачі кафедр забезпечують керівникам відповідних робіт можливість невідкладного доступу та ознайомлення з надісланими курсовими роботами для написання відгуку.

3.19.5. Науково-педагогічні працівники, які визначені керівниками курсових робіт, протягом 5-ти робочих днів, з дня одержання електронного варіанту курсової роботи, надсилають на електронні пошти здобувачів вищої освіти, з яких отримано файли з роботами, відгуки з висновком щодо допуску курсової роботи до захисту та із зазначенням попередньої рекомендованої оцінки за встановленою шкалою оцінювання.

У разі виставлення керівником за курсову роботу незадовільної оцінки вона бути доопрацьована здобувачем вищої освіти з урахуванням зауважень керівника роботи.

Курсова робота, у якій усунуто зауваження, викладені у відгуку керівника повторно надсилається на електронну пошту, визначену кафедрою, з метою її скерування комісії для розгляду. Така робота приймається до розгляду у строк визначений графіком захисту курсових робіт, якщо вона надіслана не пізніше ніж за 5 робочих днів до дати захисту визначеної таким графіком.

Про те, що робота подається після доопрацювання зазначається у назві відповідного файлу.

3.19.6. Паперовий варіант курсової роботи має бути представлений на кафедрі для реєстрації у відповідному журналі не пізніше, ніж за один день до захисту, визначеного графіком. На титульній сторінці паперового варіанту курсової роботи проставляється напис: «Автентичний електронному варіанту курсової роботи. ПБ, здобувача вищої освіти та підпис». Організація збору паперових примірників виконаних здобувачами вищої освіти курсових робіт (у тому числі надісланих з використанням засобів поштового зв'язку) та подання їх на кафедру покладається на методистів/фахівців факультету.

3.19.7. Склад комісії із захисту курсових робіт затверджується розпорядженням декана факультету за поданням керівників кафедр. Комісія включає не більше трьох науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

3.19.8. Засідання комісії із захисту курсових робіт відбувається відповідно до графіку, затвердженого деканом факультету.

За рішенням комісії до розгляду допускаються:

- курсові роботи, які супроводжуються позитивним відгуком керівника;
- виправлені варіанти курсових робіт, в яких усунуто недоліки, визначені у відгуку керівника.

Курсова робота, яка не підтверджена паперовим варіантом, подана з порушенням строків, не відповідає встановленим вимогам або містить ознаки академічної недобросовісності, про що зазначено у відгуку керівника, комісією до захисту не допускається. У такому випадку у відомості виставляється оцінка «не задовільно».

Повторно подати курсову роботу до захисту здобувач вищої освіти зможе відповідно до окремих графіків за талоном № 2 та талоном «К» відповідно до вказаного вище порядку.

3.19.9. Курсові роботи, які допущено до захисту, оцінюються комісією на підставі електронного варіанту курсової роботи та попереднього відгуку керівника роботи. У процесі оцінювання враховується відповідність курсової роботи критеріям, визначеним у пунктах 4.1. та 4.3.1

Положення про порядок підготовки і захист курсових робіт, схваленого Науково-методичної ради ЛьвДУВС.

3.19.10. Захист курсових робіт здійснюється лише в синхронному режимі згідно з розкладом у формі відеоконференції.

З метою встановлення самостійності виконання здобувачем вищої освіти курсової роботи та її об'єктивної оцінки, члени комісії в дистанційному режимі з використанням технологій, що дають можливість

відеозв'язку (за вибором кафедри), проводять, відповідно до затвердженого графіку, захист робіт на якому:

– заслуховують доповідь здобувача вищої освіти про зміст курсової роботи та обґрунтування щодо згоди/незгоди із попередньою оцінкою комісії;

– задають здобувачу вищої освіти запитання, які можуть стосуватися, насамперед, рівня оволодіння відповідною темою, самостійності виконання курсової роботи, знання наукових, навчальних та практичних питань викладених у роботі, використання відповідних джерел при написанні роботи тощо.

3.19.11. Результати захисту та оцінювання курсових робіт члени комісії вносять до відповідної відомості, сканований варіант якої, не пізніше наступного дня після дати захисту визначеної графіком захисту курсових робіт надсилають на електронну пошту факультету, а ідентичний паперовий варіант передають у деканат якнайшвидше, але не пізніше двох днів після проведення захисту.

3.19.12. Деканат факультету забезпечує зберігання всіх електронних варіантів розглянутих курсових робіт, які йому передано комісією не залежно від виставлених за результатами захисту оцінок до кінця навчального року.

3.19.13. Мотивовані апеляції щодо необ'єктивності оцінювання курсової роботи за результатами захисту надсилаються на офіційну електронну пошту факультету або спеціально створену для таких випадків електронну поштову адресу.

Розгляд таких апеляцій здійснюється деканом факультету (його заступником), керівником кафедри та членами комісії, що проводили захист роботи.

Про прийняте за результатами розгляду апеляції рішення здобувач повідомляється протягом трьох робочих днів. Рішення прийняте за результатами розгляду скарги є остаточним.

